

RISE, EVALUERING AF BÆREDYGTIGHED

Casper Laursen

SEGES, 11 maj 2017

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Miljø- og Fødevareministeriet
NaturErhvervstyrelsen

Den Europæiske Landbrugsfond
for udvikling af Landdistrikterne

LDP 2020

BÆREDYGTIGHED I FØDEVAREPRODUKTION

Har landbruget egentlig en bæredygtig fødevareproduktion?

BÆREDYGTIGHED I FØDEVAREPRODUKTION

Har landbruget egentlig en bæredygtig fødevareproduktion?

Har økologerne egentlig en bæredygtig fødevareproduktion?

BÆREDYGTIGHED I FØDEVAREPRODUKTION

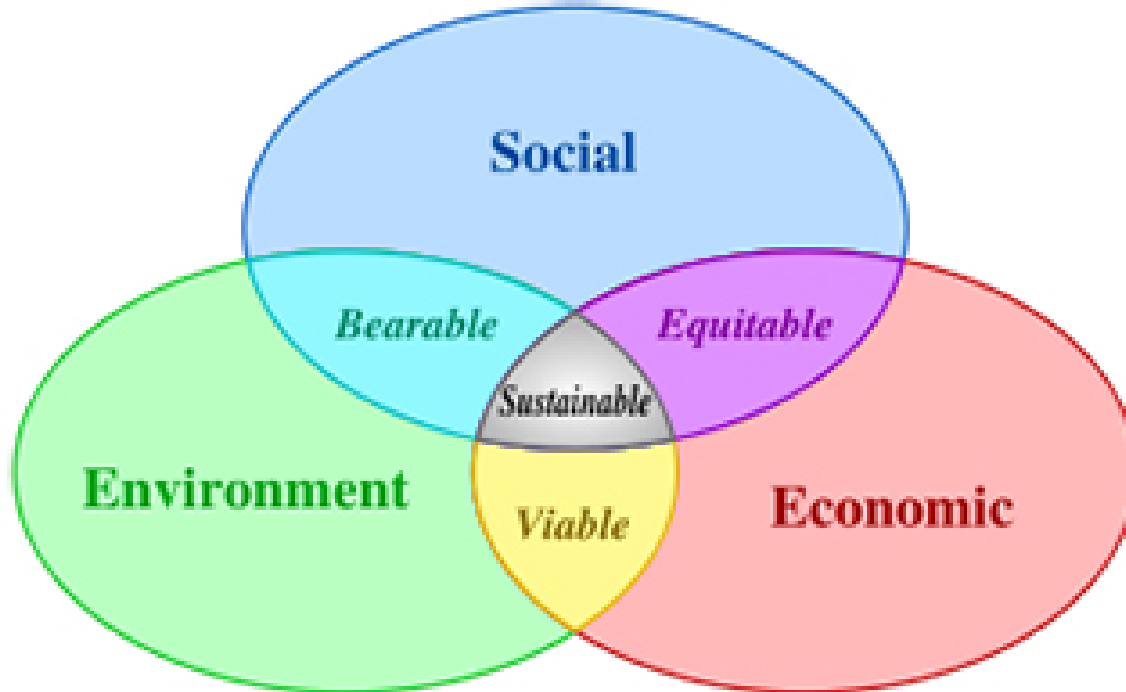
Har landbruget egentlig en bæredygtig fødevareproduktion?

Har økologerne egentlig en bæredygtig fødevareproduktion?

- Dieselforbrug
- Klimagasemission
- Coops velfærdsmærker
- ”Bæredygtigt Landbrug”

HVAD ER BÆREDYGTIGHED?

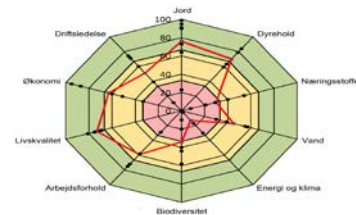

HVAD ER BÆREDYGTIGHED?

**Food and Agriculture
Organization of the
United Nations**

RESPONSE INDUCING SUSTAINABILITY EVALUATION (RISE)

RISE er videnskabeligt dokumenteret både mht. beregningerne og proceduren

RISE er internationalt, brugt i >50 lande og findes på 9 sprog, lavet > 3000 analyser

Værktøjet er serverbaseret, velfungerende software.

Værktøjet er og bliver løbende udviklet gennem 17 år

Norm og reference data indføres regionalt

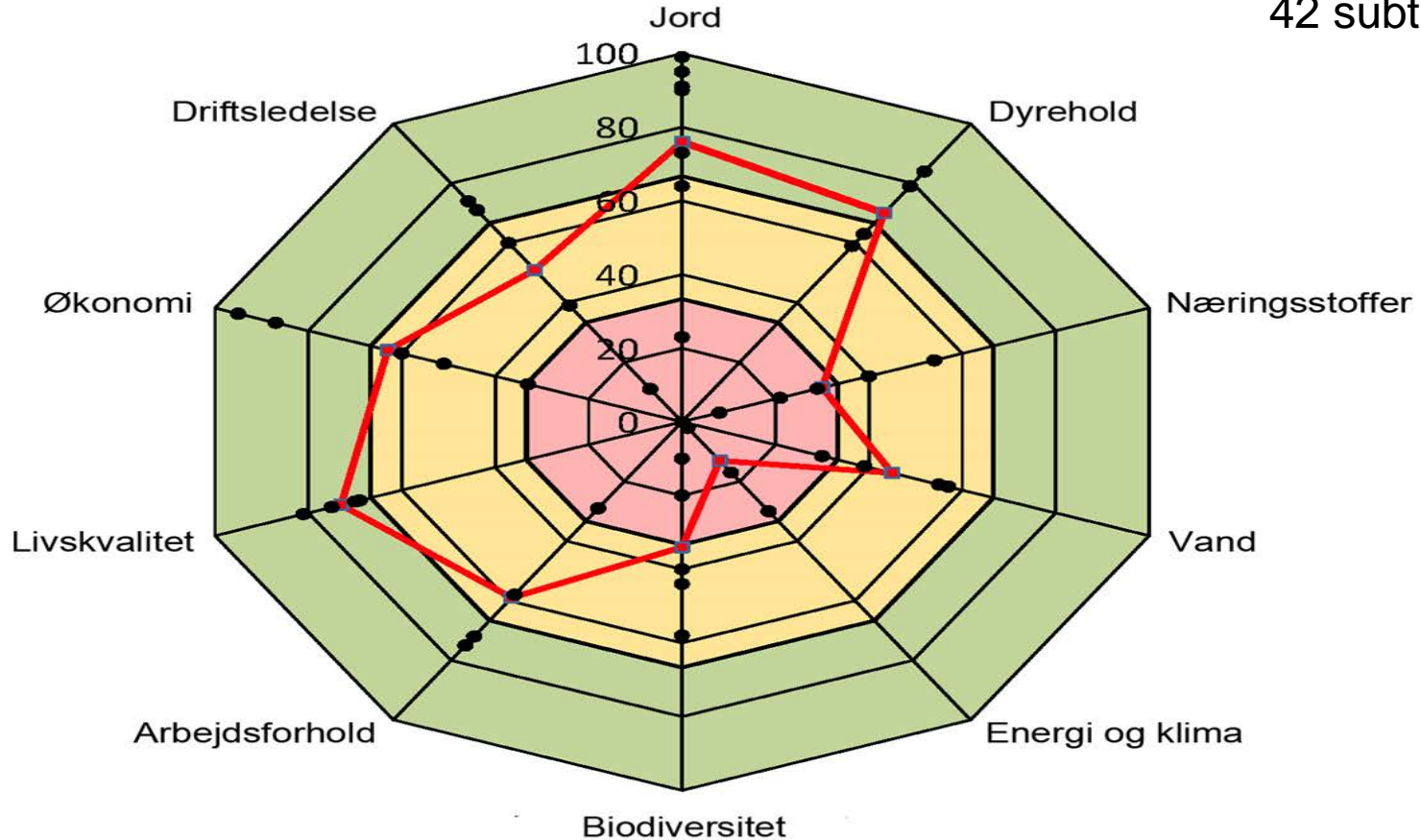
Kan bruges for alle sektorer og systemer

Har fungeret i mange år, mindre risiko for ophør

Præsentation er overskueligt, kan bruges i praksis

RESPONSE INDUCING SUSTAINABILITY EVALUATION (RISE)

10 Tema
42 subtema

1	Jord	75
1.1	Jord management	84
1.2	Planteproduktivitet	89
1.3	Organisk stof i jorden	93
1.4	Reaktionstal	96
1.5	Jorderosion	33
1.6	Jordkomprimering	55

2	Husdyr	89
2.1	Husdyr management	100
2.2	Husdyrproduktivitet	96
2.3	Mulighed for naturlig adfærd	100
2.4	Dyrevelfærd	100
2.5	Husdyrsundhed	51

3	Næringsstoffer og miljøbeskyttelse	77
3.1	Næringsstof management	85
3.2	Gødskning	73
3.3	Plantebeskyttelse	100
3.4	Luftforurening	57
3.5	Jord- og vandforurening	70

4	Vandforbrug	90
4.1	Vand management	68
4.2	Vandforsyning	100
4.3	Vandforbrug	93
4.4	Kunstvanding	100

5	Energi og Klima	63
5.1	Energi management	80
5.2	Energi intensitet	85
5.3	Drivhusgasbalance	24

6	Biodiversitet	69
6.1	Biodiversitets management	60
6.2	Naturområder med høj HN	69
6.3	Landskabskvalitet	73
6.4	Produktionsintensitet	86
6.5	Mangfoldighed	55

7	Arbejdsvilkår	80
7.1	Personaleledelse	96
7.2	Arbejdstid	28
7.3	Sikkerhed på arbejdspladsen	100
7.4	Løn og indkomstniveau	95

8	Livskvalitet	70
8.1	Beskæftigelse og uddannelse	83
8.2	Økonomisk situation	75
8.3	Sociale relationer	75
8.4	Personlig frihed og værdier	75
8.5	Sundhed	63
8.6	Yderligere livsaspekter	50

9	Økonomi	68
9.1	Likviditet	70
9.2	Indtjening	21
9.3	Økonomisk sårbarhed	94
9.4	Gældsætning	54
9.5	Evne til at forsørge husstanden	100

10	Bedriftsledelse	84
10.	Mål, strategier og implementering	81
10.	Adgang til information	92
10.	Risikostyring	62
10.	Robuste relationer	100

SUBTEMAER ER DEFINERET AF EN RÆKKE INDIKATORER, SOM BLIVER NORMALISERET TIL EN 0-100 SKALA

Ifølge RISE er en score mellem:
0-33 problematisk,
34-66 kritisk
67-100 positiv

Polygon og rapport diskuteres og ud fra dette bliver bestemt hvordan resultaterne skal følges op i konkret handling

DER ER CERTIFICERED E BÆREDYGTIGHEDSKONSULENTER I HELE LANDET

LMO

Jan Bjørnkjær
Jensen

Thor Bjørn
Kjeldbjerg

vestjysk
landboforening

Karsten
Simonsen

Frank
Oudshoorn

Henning
Sørensen

Niels Finn
Johansen

LandboSyd

Birgitte Popp
Andersen

Poul Erik
Nielsen

Tove
Serup

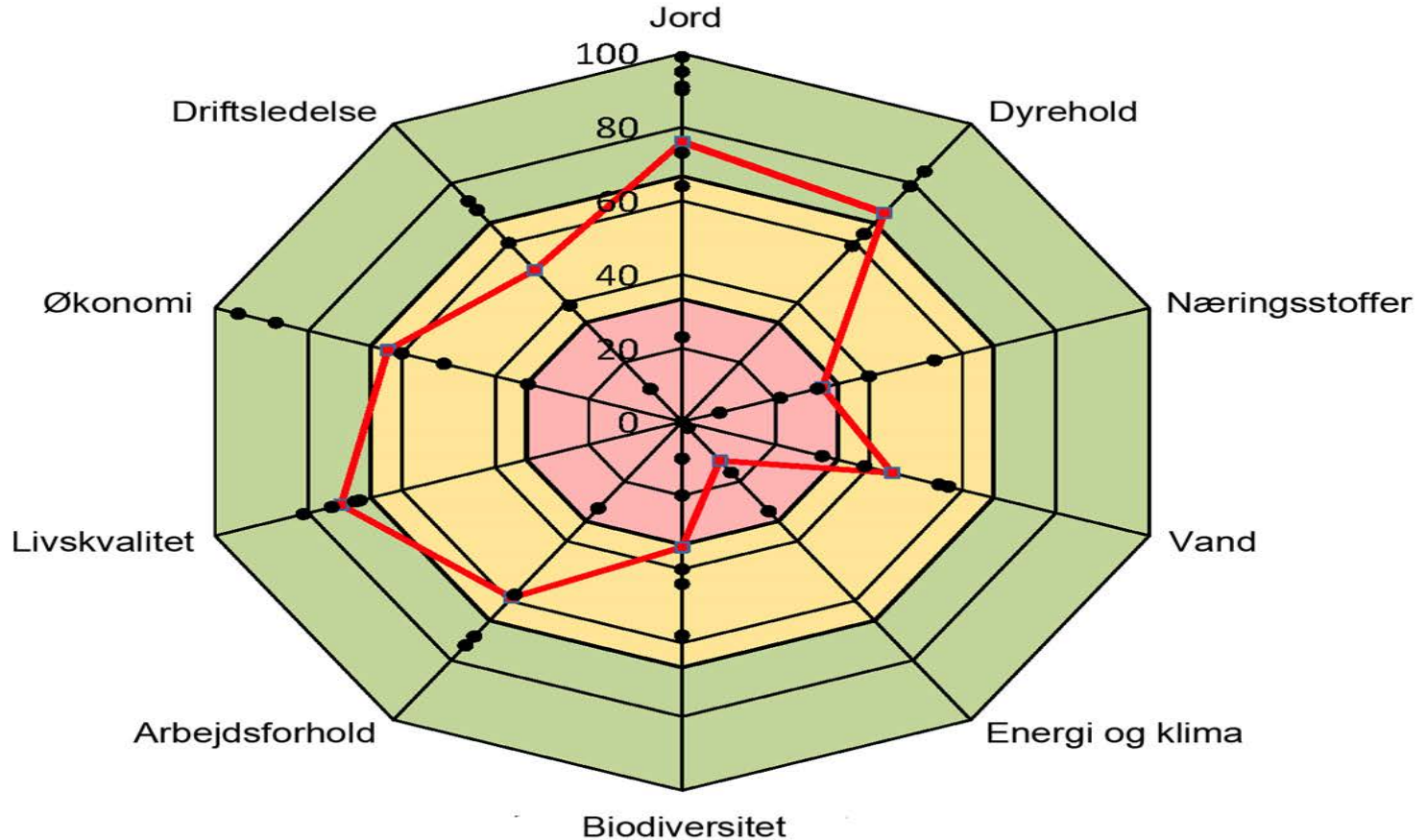
gefion

Marianne
Tesdorpf

10 TEMA, 42 SUBTEMA

UDVIKLINGSCENTER FOR
HUSDYR
PÅ FRILAND

@
AARSTIDERNE.COM
jordforbindelse

Økologisk svinekød

Leverandør til Det Kongelige Danske Hof

DANÆG

Korn og mel, biodynamisk

Falslevgaard, Korn og mel

RISE 3.0 FORBEDRET, NYE MULIGHEDER

Nye muligheder såsom direkte input, benchmarking mm.

Analyser lavet i
2016, hvordan
ser scores ud ?

Score	JORD	HUSDYR	NÆRING	VAND	ENERGI	DIVERS	ARBEJD	LIVSKV	ØKONOMI	LEDELSE
80,5	79	89	81	100	67	63	85	92	68	81
77,2	78	89	79	88	55	76	68	83	72	84
75,7	88	90	85	95	50	47	80	87	60	75
78,4	85	94	80	92	63	66	81	85	61	77
77,2	82	82	74	100	67	67	80	80	62	78
75,6	76	94	87	96	48	39	86	81	68	81
74,7	71		83	90	60	53	79	88	63	85
72,1	76	90	77	89	36	64	70	81	57	81
69,1	81	78	66	97	27	51	86	87	40	78
72,6	70	92	76	96	44	54	74	88	52	80
74,3	77	83	77	96	65	48	88	81	55	73
73,7	88	91	79	93	65	47	70	78	57	69
75,6	82	84	85	95	86	72	62	74	53	63
80,2	89	94	81	91	50	76	81	92	65	83
70,5	83	92	83	83	46	61	66	84	34	73
84,3	78	92	75	95	96	91	87	71	78	80
67,4	75	75	70	89	53	65	59	67	55	66
82,6	76	90	68	94	95	84	93	70	74	82
80,8	81	95	82	90	96	59	71	83	76	75

BEREGNINGER

Tekst	Enhed	Værdi	Værdi	Værdi	Værdi	Værdi	Værdi	Værdi
Næringsstoffer og miljøbeskyttelse	Point	85						
Materialeflow	Point		79					
N-selvforsyning: Husdyrbrug og Planteproduktion	Point			85				
N-selvforsyning: Planteproduktion	%				82.0			
N-selvforsyning: Planteproduktion	kg					18,994.8		
N-behov: Planteproduktion	kg						23,172.0	
N-forsyning: kunstgødning	kg						0.0	
N-forsyning: Importerede organiske gødninger	kg						4,177.3	
N-behov: Planteproduktion	kg					23,172.0		
Landbrugsareal (AA) i ha	ha					149.9		
N-selvforsyning: Husdyrbrug	%				88.2			
N-selvforsyning: Husdyrbrug	kg					24,319.7		
N-behov husdyr	kg					27,560.0		
Detaljerede resultater af hver husdyrkategori kan findes under punktet "Husdyrbrug".								
P-selvforsyning: Husdyrbrug og Planteproduktion	Point			66				
P-selvforsyning: Planteproduktion	%				56.8			
P-selvforsyning: Planteproduktion	kg					2,286.6		
P-behov: Planteproduktion	kg						4,022.4	
P-forsyning: kunstgødning	kg						0.0	
P-forsyning: Importerede organiske gødninger	kg						1,735.8	
P-behov: Planteproduktion	kg					4,022.4		
Landbrugsareal (AA) i ha	ha					149.9		
P-selvforsyning: Husdyrbrug	%				74.2			

TILPASSES DANSKE FORHOLD

- Ændring i lovgivning (fx tilladt tilført mængde N)
- Oliepriser
- Mængde af vedvarende energi

NY PÅ SEGES ?

- Hvordan kommer man ind?
- Hvorfor arbejde her?
- God, spændende arbejdsplads?
- Skal man være landbrugs-nørd?